

Position Paper ‘Midden- en kleinbedrijf’

11 september 2025

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) is de ruggengraat van de Nederlandse economie. Het mkb levert een essentiële bijdrage aan innovatie, werkgelegenheid en maatschappelijke veerkracht. Banken zijn en blijven de belangrijkste financiers van het mkb en vormen daarmee een onmisbare schakel in het ondernemingsklimaat van Nederland. De langdurige daling van bancaire kredietverlening aan het Nederlandse mkb heeft plaatsgemaakt voor groei.¹

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) pleit voor een ondernemingsklimaat waarin ondernemers toegang hebben tot een divers aanbod aan financieringsmogelijkheden. Alleen zo kunnen we het mkb in staat stellen om te blijven investeren, vernieuwen en bijdragen aan de productiviteitsgroei en welvaart van Nederland. Banken nemen hierin hun verantwoordelijkheid, maar kunnen dit niet alleen. In dit paper presenteren wij onze visie en aanbevelingen om een goed ondernemingsklimaat te realiseren.

- ❖ **De NVB roept de overheid op om het Nationaal Convenant MKB-financiering actief te blijven ondersteunen en in te zetten op vereenvoudiging van een garantie-instrument voor het mkb.**
- ❖ **De NVB wil samen met ondernemersorganisaties en andere stakeholders een meldpunt inrichten voor mkb-kanten en non-profitorganisaties die hierin knelpunten ervaren. Wij vragen de Tweede Kamer dit initiatief te steunen.**
- ❖ **De samenvoeging van Invest-NL en Invest International biedt kansen om publieke investeringscapaciteit beter te bundelen en te voorzien in financieringsbehoeften van ondernemingen die buiten het bereik van reguliere financiering vallen, mits deze voldoet aan de voorwaarden die de minister heeft gesteld.**

Kerntaak bank

Banken beheren toevertrouwde middelen van spaarders, bedrijven en instellingen. Klanten moeten erop kunnen rekenen dat deze middelen veilig zijn en op ieder moment beschikbaar. Daarom verstrekken banken alleen krediet wanneer er voldoende zicht is op terugbetaling. Dit is onderdeel van de zorgplicht die banken dragen richting hun klanten. De toevertrouwde middelen worden onder andere uitgezet aan particulieren en bedrijven die financiering nodig hebben voor bijvoorbeeld een woning of bedrijfsinvestering.

Bij het beoordelen van financieringsaanvragen toetsen banken het risicoprofiel van de onderneming. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de financiële gezondheid, de toekomstbestendigheid van de investering, het buffervermogen om tegenvallers op te vangen, de beschikbaarheid van zekerheden zoals pand- of hypotheekrechten, en de kwaliteit van de ondernemer en onderneming. Deze zorgvuldige toetsing is essentieel en hierbij maken banken andere afwegingen dan investeerders, die opereren met eigen vermogen en risicodragend kapitaal.

¹ Van €111,6 miljard t/m Q2 2024 naar €114,2 miljard in Q2 2025.

Mkb en Nationaal Convenant MKB-financiering

Het waarborgen van een duurzame economie vereist een gezond mkb. Het Nederlandse mkb is namelijk verantwoordelijk voor meer dan 60% van de bruto toegevoegde waarde en ruim 70% van de totale werkgelegenheid.² De langdurige daling van bancaire kredietverlening aan het Nederlandse mkb heeft plaatsgemaakt voor groei. De drie grootste banken verstrekken gezamenlijk €114,2 miljard.³ Ook andere banken zijn actief op de financieringsmarkt, waardoor het totale bancaire volume nog hoger ligt. Ongeveer 8% van de gefinancierde mkb-ondernemingen heeft een krediet van minder dan €250.000; 19% heeft een krediet tussen de €250.000 en €1 miljoen.⁴ In het vierde kwartaal van 2024 werd in totaal €6,9 miljard aan nieuwe mkb-financieringen verstrekt, waarvan €6 miljard (87%) afkomstig was van bancaire financiers.⁵ Deze financiering stelt ondernemers in staat te investeren in groei, nieuwe projecten en verduurzaming, en daarmee direct in de versterking van de productiviteit van de Nederlandse economie.

Als een ondernemer met een kredietbehoefte tot €1 miljoen niet in aanmerking komt voor bancaire financiering, verwijzen banken daar waar mogelijk door naar non-bancaire financiers, zoals vermeld in de FinancieringsGids.⁶ Daarnaast verbeteren banken hun dienstverlening continu, zodat ook kleine mkb-ondernemers eenvoudig krediet kunnen aanvragen. Sinds de totstandkoming van het Nationaal Convenant MKB-financiering eind 2023 werken banken samen met MKB-Nederland, Stichting MKB Financiering, Qredits, Invest-NL, Invest International, DNB, RVO, KvK en de ministeries van Economische Zaken en Financiën aan het versterken van het ecosysteem voor kleine bedrijfskredieten.⁷ Dit convenant heeft de samenwerking tussen marktpartijen verbeterd en verdient daarom voortzetting en versterking. De eerste resultaten zijn zichtbaar: de FinancieringsGids is opgezet bij de Kamer van Koophandel, de pilot marktdata mkb met DNB geeft inzicht in de aanbodzijde van de mkb-financieringsmarkt en er lopen gesprekken over vereenvoudiging van een garantie-instrument voor het mkb. Door samen op te trekken met marktpartijen kan het ecosysteem voor kleine bedrijfskredieten (tot €1 miljoen) verder worden versterkt.

❖ **De NVB roept de overheid op om het Nationaal Convenant MKB-financiering actief te blijven ondersteunen en in te zetten op vereenvoudiging van een garantie-instrument voor het mkb.**

Toegang tot zakelijke betaalrekening

Nederland is een land van ondernemers. Voor hun economische activiteiten en deelname aan het maatschappelijk verkeer is een zakelijke betaalrekening essentieel. Dit geldt ook voor non-profitorganisaties, zoals stichtingen en verenigingen. Het beeld bestaat dat sommige ondernemingen of non-profitorganisaties om commerciële, strategische of andere niet aan de anti-witwasregelgeving gerelateerde redenen ten onrechte geen zakelijke bankrekening kunnen openen in Nederland.

Banken hebben onderzoek gedaan naar de afwijsredenen bij zakelijke betaalrekeningen die niet gerelateerd zijn aan anti-witwasregelgeving. De vijf grootste banken hebben elk 100 dossiers per steekproef gecontroleerd op individuele afwijsredenen. Daaruit blijkt dat banken aanvragen individueel beoordelen en geen sectoren uitsluiten. Ze hanteren ieder hun eigen beleid, passend bij de strategie van de betreffende bank. Een bedrijf dat niet bij de ene bank een rekening kan openen, kan dat wel bij een andere bank of andere betaaldienstverlener. Bonafide bedrijven kunnen dus een rekening openen. Wel brengt het proces zowel bij de bank, als het bedrijf administratieve lasten met zich mee om te voldoen aan wetgeving. Het beperkte aantal afgewezen aanvragen blijkt vaak toch direct of indirect in veel gevallen alsnog gerelateerd aan de verplichtingen uit de Wwft (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme).

² Staat van het mkb; Jaarbericht Staat van het MKB 2024

³ Tot en met het tweede kwartaal van 2025, totaal uitstaand saldo.

⁴ Data zoeken - DNB | De Nederlandsche Bank.

⁵ MKB-financiering | Tweede Kamer der Staten-Generaal

⁶ Met de FinancieringsGids vind je de weg in financieringsland!

⁷ Convenant financiering mkb 'goede eerste stap'

De NVB wil de toegankelijkheid van de zakelijke betaalrekening waar noodzakelijk verbeteren. In samenwerking met ondernemersorganisaties en andere stakeholders wordt komend jaar een meldpunt opgezet. Het meldpunt kan de klanten informatie en advies verstrekken en hen op deze wijze helpen bij het verkrijgen van een zakelijke betaalrekening. Het meldpunt zal alle betrokken stakeholders informeren over de meldingen en resultaten. Met de informatie vanuit het meldpunt kunnen aanbieders van zakelijke betaalrekeningen hun dienstverlening verder verbeteren. De precieze taken van het meldpunt, de naam en waar de uitvoering belegd wordt is nog onderwerp van bespreking.

- ❖ *De NVB wil samen met ondernemersorganisaties en andere stakeholders een meldpunt inrichten voor mkb-klanten en non-profitorganisaties die hierin knelpunten ervaren. Wij vragen de Tweede Kamer dit initiatief te steunen.*

Nationale investeringsinstelling

Banken vervullen een essentiële rol als verstrekker van vreemd vermogen en blijven dit doen, onder andere voor het financieren van maatschappelijke uitdagingen en het Nederlandse mkb. De NVB benadrukt het belang van zorgvuldigheid bij de inzet van publieke middelen en wijst op het risico voor verstoring van bestaande markten; publieke financiering moet aantoonbaar aanvullend zijn en gericht op het versterken van het bestaande (non-) bancaire financieringslandschap en de structuren die daar al in aanwezig zijn.

Het samenvoegen van Invest-NL en Invest International biedt kansen om publieke investeringscapaciteit beter te bundelen en zich te richten op ondernemingen die buiten reguliere (mkb-)financiering vallen, bijvoorbeeld via risicodragend kapitaal, eigen vermogen of het financieren van de onrendabele top van investeringen. Tegelijk is het van belang dat publieke middelen doelmatig worden ingezet en private financiering niet wordt verdrongen. Dit vraagt om een helder afgebakend mandaat, gericht op marktversterking en complementair aan bestaande publieke en commerciële financiers. De NVB kan zich vinden in het standpunt van de minister van Financiën dat deze instelling aanvullend moet zijn aan het bestaande (non-)bancaire financieringslandschap, een heldere scope moet hebben, gericht moet zijn op het oplossen van markt- en overheidsfalen en professioneel aangestuurd moet worden.⁸

De NVB steunt initiatieven die Nederland in staat stellen de financiële uitdagingen aan te gaan. Een constructieve dialoog tussen overheid, kredietverstrekkers, investeringsfondsen en banken is nodig om onderzoek te doen naar passende en effectieve oplossingen, en vast te stellen of deze aanleiding geven tot aanpassing of uitbreiding van het bestaande instrumentarium. Directe betrokkenheid van deze partijen bij verdere uitwerking is essentieel, zodat oplossingen gezamenlijk vorm kunnen krijgen.

- ❖ *De samenvoeging van Invest-NL en Invest International biedt kansen om publieke investeringscapaciteit beter te bundelen en te voorzien in financieringsbehoeften van ondernemingen die buiten het bereik van reguliere financiering vallen, mits deze voldoet aan de voorwaarden die de minister heeft gesteld. Daarbij is het van belang dat publieke middelen aantoonbaar aanvullend en doelmatig worden ingezet, met een helder mandaat gericht op marktversterking. Een constructieve dialoog tussen de betrokken partijen overheid, banken, kredietverstrekkers en investeringsfondsen is hierbij essentieel, zodat passende oplossingen gezamenlijk kunnen worden onderzocht en vormgegeven.*

⁸ Kamerbrief over visie op nationale investeringsinstelling | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl